Lietas Nr. C33380316
Lietas arhīva Nr. C-3803-16/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Lieta Nr. C33380316
Lietas arhīva Nr. C-3803-16/17

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā, 2016.gada 26.februārī

Rīgas rajona tiesas tiesnese M. Dreimane,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 11.janvārī Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk – Prasītājas) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka kopš 2015.gada decembra Atbildētājs ģimenē nedzīvo un meitas uzturēšanā piedalās daļēji un nepietiekoši. Pēc Atbildētājas rīcībā esošām ziņām, atbildētājs algotu darbu nestrādā un viņam ir lielas parādsaistības. Meita dzīvo kopā ar Prasītāju un atrodas tās apgādībā un audzināšanā.

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Civillikuma 179.pantu, Ministru kabineta 2003.gada 1.jūlija noteikumiem nr.348 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam un audzināšanai 92,50 *euro* mēnesī, sākot ar šī prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā to nosaka 01.07.2003. Ministru kabineta noteikumi Nr.348.

2016.gada 13.janvārī atbildētājam uz faktisko un deklarēto adresi tika nosūtīts prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi, noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai 30 dienu laikā no dienas, kas prasības pieteikums nosūtīts atbildētājam (lietas 9.lapa). Tiesa atzīst, ka atbildētājam paziņots par tiesas tiesvedībā esošo prasību atbilstoši Civilprocesa likuma nosacījumiem.

Atbildētāja paskaidrojums tiesā saņemts 2016.gada 27.janvārī un tajā norādīts, ka prasītājs atzīst prasību pilnā apmērā.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Šis datums uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

2016.gada 1.februārī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, pusēm paziņots, ka sprieduma norakstu tiesas kancelejā varēs saņemt 2016.gada 26.februārī.

Pie apstākļiem, kad atbildētājam par prasību ir paziņots pienācīgā veidā un puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, tiesa atzīst par iespējamu lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi rakstiskos pierādījumus lietā, dzimšanas apliecību Nr. LVDA086202, kas apliecina, ka atbildētājs ir nepilngadīgās /pers. C/, personas kods /personas kods/, tēvs, (lietas 6.lapa) uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 193.panta piektā daļa nosaka, gadījumos, ja atbildētājs pilnībā atzinis prasību, sprieduma motīvu daļā tiek iekļauta tikai norāde uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu, vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt, tas ir, nodrošināt ēdienu, apģērbu mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošināt garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Katra vecāka pienākums ir dot bērnam minimālo uzturlīdzekļu apjomu neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa. Atbildētāja nevēlēšanās uzturēt savu bērnu nevar būt par iemeslu viņa atbrīvošanai no tēva pienākumu pildīšanas un līdzekļu gādāšanas sava bērna uzturam. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un

intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Atbildētājs ir darbaspējīgā vecumā, tiesas rīcībā ziņu par viņa darbaspēju zudumu nav.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga no 2016.gada 1.janvāra sastāda 370 *euro*.

Tiesa uzskata, ka prasītājas celtā prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr. 37 nosacījumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa jānodrošina katram savam bērnam, ir apmierināma un šajā konkrētajā gadījumā ievērojot to, ka meita /pers.C/ir nepilnu gadu veca, viņam nosakāms uzturlīdzekļu apjoms 25 % apmērā no Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Rakstveida paskaidrojumā par celto prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu atbildētājs norādījis, ka atzīst prasību pilnā apmērā (lietas 13.-14.lapa)

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka prasītāja īsteno bērna ikdienas aprūpi, uzraudzību, ka atbildētājam kā bērna tēvam ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi. Tāpat tiesa uzskata, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētāja mantisko stāvokli, jo tas ir atbilstošs minimālo uzturlīdzekļu apmēram, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Līdz ar to, uzturlīdzekļu apmēru bērna uzturam ir nosakāms piedzīt Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 656 noteiktajā apmērā un kārtībā. Ņemot vērā to, ka uz šo brīdi Latvijas Republikā noteiktā minimālā darba alga ir 370 *euro*, no atbildētāja piedzenami meitas /pers. C/ uzturēšanai 92,50 *euro* ik mēnesi līdz bērna septiņu gadu vecumam, pēc tam uzturlīdzekļu piedziņu turpināt 30% apmērā līdz bērna pilngadībai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi- 2016.gada 11.janvāri.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērniem beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērnu uzturam piedzenami līdz bērnu pilngadībai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 42.panta pirmās daļas noteikumiem tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Šajā gadījumā valsts nodeva aprēķināma saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunkta un CPL 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem. Ievērojot to, ka uzturlīdzekļu maksājumu kopsumma par vienu gadu sastāda 1110.00 *euro* no atbildētāja piedzenama valsts nodeva valsts ienākumos 166,50 *euro* (1100 x 15% = 166,50) apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,75 *euro* apmērā.

Atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei attiecībā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu, termiņš nosakāms 10 dienas no brīža, kad spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr. 37, Latvijas Republikas Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr. 656 Civilprocesa likuma 8., 97., 34. pantiem, 42.panta pirmo daļu, 193., 199., 204.[1], 250.[25]pantu tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 92.50 *euro* (deviņdesmit divi *euro* 50 centus) ik mēnesi meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam, bet ne mazāk par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no 2016.gada 11.janvāra līdz bērna septiņu gadu vecumam, pēc tam uzturlīdzekļu piedziņu turpināt līdz bērna pilngadībai vai izmaiņām normatīvajos aktos. Uzturlīdzekļi ieskaitāmi prasītājas norādītajā bankas kontā /konts/.

Mainoties minimālās darba algas apmēram uzturlīdzekļu apmērs maināms proporcionāli minimālās darba algas apmēram.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 166,50 *euro* (viens simts sešdesmit sešus *euro* 50 centus) apmērā, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,75 euro (septiņi *euro* un 75 centi), kuri iemaksājami: Saņēmējs: Tiesu administrācija, Konta Nr. LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, Saņēmēja banka: Valsts kase, Kods TRELLV22, Iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (lieta Nr.C33380316).

Daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu un valsts nodevas piedziņu noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Rīgas apgabaltiesā apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese M.Dreimane